

оцінки показників ефективності і слід зазначити, що абсолютно бездоганних критеріїв оцінки тут немає [3].

Список використаних джерел:

1. Акперов И. Г. Трансфер инновационных технологий: готовность, препятствия, возможности / И. Г. Акперов, А. В. Петрашов // Инновации. – 2008. – № 5. – С. 106.
2. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч. посіб. / О. П. Буйницька. – К. : ЦУЛ, 2012. – 240 с.
3. Буренніков Ю. Ю. Управління інноваційною діяльністю в промисловості : моногр. / Ю. Ю. Буренніков, Н. В. Поліщук, В. О. Єрмоленко. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 184 с.
4. Трансфер технологій : моногр. / П. Г. Перерва [и др.] ; ред. П. Г. Перерва, Д. Коциски. – Х. : НТУ «ХПИ»; Мишкольц: Мишкольцкий ун-т, 2012. – 599 с.
5. Трансфер технологій : підруч. / А. А. Мазаракі, Г. О. Андрощук, С. І. Бай та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 556 с.

К. е. н. Скібіцький О. М.

Київський національний торговельно-економічний університет (Україна)

ДИСТАНЦІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Світовий туризм набув стрімкого розвитку. У 2020 році у світі прогнозується 1,5 млрд туристів. Нині розвиток туристичної галузі є надзвичайно актуальними і для України, оскільки туризм є одним із важливих чинників виходу нашої економіки до збільшення надходжень до бюджету. Розвиток готельно-ресторанного (туристичного) бізнесу вимагає створення галузевої системи підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації відповідних кадрів.

Підготовка кадрів у туризмі традиційно була пов'язана лише із підвищенням кваліфікації працівників галузі, що, за відсутності базової освіти, не вирішувало кадрової проблеми.

Сьогодні підготовкою кадрів для туризму та готельного і ресторанного господарства займається 146 вищих навчальних закладів України різних форм власності та рівнів акредитації, які здійснюють підготовку зі спеціальностей 073 «Менеджмент», професійне спрямування «Менеджмент туристичного бізнесу» [5].

Порівняльний аналіз європейських моделей професійної готовності туристичної освіти майбутнього фахівця дозволив виділити та узагальнити такі основні види компетенцій:

– інструментальна – містить у собі комплекс загальних наукових знань, пов'язаних з туристичною діяльністю, наданням туристичних послуг тощо, а також практичний досвід їх застосування;

– спеціальна – містить у собі комплекс спеціальних наукових знань у сфері туризму, спеціальні фахові компетенції за результатами навчання (вміння та навички практичної роботи), а також практичний досвід їх застосування;

– міжособистісна – характеризує вміння співпрацювати з людьми (керівництвом, підлеглими, споживачами послуг, контрагентами, партнерами тощо), працювати в колективі, значущість для особи етичних та гуманістичних принципів, здатність до самоаналізу;

– системна – характеризує вміння фахівця застосовувати набуті знання на практиці, виконувати галузеві статистичні, методологічні та аналітичні дослідження, результатом (метою) яких є особистісний професійний розвиток, або ж вирішення виробничих завдань;

– управлінська – характеризує вміння фахівця оцінювати ситуацію, мобілізувати та управляти внутрішньо-організаційним ресурсним потенціалом для досягнення поставлених перед підприємством завдань [4].

Які вбачаються проблеми у формуванні професійних компетентностей:

– вимоги ринку праці та ідентифікація знань та вмінь (початковий рівень, компетенції);

– розбіжності у визначенні переліку первинних посад кожного освітнього рівня підготовки (молодший бакалавр, бакалавр, магістр, MBA, доктор філософії);

– різноплановість напрямів підготовки фахівців для туристичної сфери;

– слабка мотивація ринку праці щодо оцінювання якості освіти;

– визначення потреб у фахівцях певної кваліфікації;

– деструкція у системі підготовки;

– слабка зацікавленість ВНЗ у працевлаштуванні випускників певного фаху, відсутність ланцюга «навчання протягом всього життя» [4].

В даний час актуальною технологією освіти є дистанційне навчання (ДН). Цілями ДН є: стимулювання інтелектуальної активності студентів, а також залучення їх у відбір, опрацювання й організацію дидактичного матеріалу; посилення мотивації, яка досягається шляхом чіткого визначення цінностей і внутрішніх причин, що спонукають вчитися; розвиток здатностей і навичок навчання і само-

навчання, які забезпечують розширення і поглиблення навчальних технологій і методів (прийомів) [1].

Вирішальну роль у ДН відіграє електронний підручник, який відрізняється від звичайних підручників. Він складається так, щоб максимально активізувати процес пізнання студентами і навчити їх працювати самостійно. Для цього навчальний матеріал підручника (посібника) викладається так, щоб бути зрозумілим без звертання до інших джерел, а наприкінці кожного модуля пропонуються питання (аналітичні й узагальнюючі), ключові терміни, контрольні тести. Наприкінці посібника (підручника) даються відповіді на типові питання. Проте, на частину питань відповідей у тексті не дається. А отже студент повинен знайти їх самостійно. При цьому слухачі обговорюють загальні проблеми курсу в режимі активного діалогу з викладачем.

На думку дослідників, основними проблемами дистанційного навчання як на Заході, так і в Україні є:

- 1) погіршення якості освіти через зменшення контакту студентів із викладачами;
- 2) виключення виховного процесу зі сфери освіти;
- 3) погіршення здоров'я слухачів при навчанні з використанням комп'ютерів через тривалу і неконтрольовану роботу із ними;
- 4) зменшення особистісних контактів людей, тому що більша частина комунікацій здійснюється заочно (по телефону, електронній пошті, мережі Інтернет тощо) [2].

На жаль, вітчизняна система ДН поки не досягла бажаного рівня, який би наближався до світового. Причини цього ми бачимо в наступному:

- в Україні не вдалося створити повноцінні комп'ютерні підручники, що дозволяють вчитися студентам самостійно;
- не вдалося залучити в дану сферу найбільш кваліфікованих і досвідчених викладачів і практиків;
- у слабкому зворотному зв'язку «студент – викладач», що не дозволяє студентам вчитися на помилках;
- у відсутності механізму оцінки педагогічної корисності комп'ютерних засобів викладання і навчання.

В Україні ДН звелось до двох, далеко не кращих систем заочного навчання:

- 1) імпульсного;
- 2) консультативного.

Список використаних джерел:

1. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч. посіб. / О. П. Буйницька. – К. : ЦУЛ, 2012. – 240 с.
2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: наказ МОН № 466 від 25.04.13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Dist_osv/2999
3. Скибицкий Э. Г. Психологическое и эргономическое обеспечение учебных компьютерных технологий в профессиональном образовании / Э. Г. Скибицкий, И. Ю. Скибицкая // Инновации в образовании. – 2007. – № 8. – С. 97–101.
4. Скібіцький О. М. Інноваційні методи реалізації компетентнісного підходу до людського потенціалу / О. М. Скібіцький // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики : Матеріали першої міжнар. наук.-практ. конф., 8–19 жовтня 2012 р. – О. : Атлант, 2012. – С. 378–379.
5. Мазаракі А. А. Компетентнісна модель менеджера в галузевих стандартах вищої освіти України / А. А. Мазаракі, Т. І. Ткаченко // Науково-методичні підходи до викладання управлінських дисциплін в контексті вимог ринку праці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 11-12 квіт. 2013 р. : у 2 т. – Дніпропетровськ: Біла К. О., 2013. – Т. 1. – С. 3–5.
6. Федорченко В. К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму: моногр. / В. К. Федорченко. – К. : Слово, 2004. – 471 с.